

Uspehi italijanske ljudske prosvete

Kot vse ljudske organizacije, tako tudi italijanski Center za ljudsko prosveto (Centro di Cultura Popolare) opravljajo vojaške oblasti garande podpiranja raznih šolstinskih italijanskih šol, pri čemer pa ne morejo koristiti dvignjenega stopnja tržaskih množic. Čeprav predstavlja kulturni center s svojimi krogi veliko večino italijanskih delovnih množic, pa ne dobiva od pristojnih oblasti nobenih podpor, niti dvoran, kjer bi se lahko kulturno izobraževali. Ta politika, ki jo vodi okupacijske oblasti, je seveda le del navedenega, da opravljajo demokratske organizacije ne le na gospodarskem in političnem, marveč tudi na kulturnem centru.

Pomen italijanskega centra za ljudsko prosveto je še tem večji, ker posreduje kulturno širokim italijanskim množicam, ki ne morejo plovati visokih vstopnin za gledališke predstave, ki jih privlačajo rane poklicne umetniške skupine v Trstu. Poleg tega pa najemajo pri svojem delu iz italijanske kulture vse to, kar je v njej pozitivnega, obenem pa utirajo pot novi ljudski kulturi, ki je neposredno vezana z ljudskimi množicami, ter prav zaradi tega pravi odraz resničnega življenja. V ta namen ustanovljajo številne pevске zbornice, knjižnice, glasbene šole, godbe, dramske družine, kjer sodeluje mnogo članov.

Kljub našim očitkom pa delo napreduje z veliko naglico in zagotovo ter si italijanska ljudska kultura vse bolj utirja pot med široke sloje tržaskih prebivalstva. V zadnjih dveh letih je bilo ustanovljenih 22 kulturnih krovkov, od katerih sedemdeset so vojaške oblasti zasegale njihove prostore. Vendar pa jim s tem niso preprečili njihovega dela. Delo napreduje še z večjo požarnostjo in je ta resnično ljudska kultura našla pot do vseh raznih slojev, v barakah, ki so jih zgradili člani. Te teh kulturnih krovkov ustajajo novi ljudje z novim pogledom na življenje, ki se zavedajo, da bodo iz bogatih kulturnih zakladnic, ki so skrivale v širokih ljudskih množicah, nudili mnogo tudi onim, ki jim je dosedaj družba onemogočala njihov kulturni dvig.

Številni uspehi, ki jih je dosegel v zadnjih dveh letih italijanski Center za ljudsko prosveto, pa kažejo pomen sodelovanja najširših italijanskih demokratičnih množic in pravne organizacije kulturnega življenja in korist teh množic.

Petrolejski delavci se bore za boljše delovne pogoje

Ker delodajalci v Italiji nočejo pristati na zahteve delavcev petrolejske industrije po sklenitvi novega kolektivnega pogodbe, nadaljujejo italijanski delavci odločno borbo za uresničenje svojih zahtev. Tržaski petrolejski podjetji Standard in Agnelli sta povezani s italijanskimi podjetji oziroma sta njihovi družini, zato so tudi tržaski delavci sedeli italijanskim delavcem te stroke in šest dni zaporedoma stavkali po tri ure. Delodajalci pa se niso popustili. Zato so se večerji delavci v obeh podjetjih sestali na zborovanju ter prebrali okoliščine italijanskega sindikata petrolejskih delavcev in brzojavila s pozivom, naj tudi tržaski delavci nadaljujejo zapovedno borbo.

V obeh podjetjih so tudi izglasovali solidarnostne resolucije s italijanskimi delavci in sklenili, da bodo stavkali, dokler delodajalci ne popustijo. In delodajalci bodo morali popustiti, saj se je zaradi stavke proizvodnja zmanjšala.

FIZKULTURA

8. februarja tek čez drn in strn za Gherlanijev pokal

Š. K. Col ILVE bo pridrla v škodnju tek čez drn in strn - Proga bo ista kot jo je zadnjičkrat pretekel pokolnik lahkotlet Gherlani

V nedeljo 8. februarja t. l. priredil Š. K. Col ILVE veliki tek čez drn in strn v škodnju.

Imenovan tek bo za vse lahko atlet in lahkotletine in je organiziran v spomin pokojnega atletičarja Cherlanija. Moška proga približno 5000 m, bo teka kot proga, ki jo je zadnjičkrat tekel zgoraj imenovani atlet in sicer: odhod izpred sežnja prireditelja, ul. Gardini, škodnja ul., Ratto della Pileria (r. zarnja), ul. Valmaria, hrib Pantaleone, Sv. Ana, Istrska ul., ul. Balamonti, prehod Sv. Andreja, škodnja vzpon, ul. Sv. Lovrenca s prehodom pred sedežem K. K. Col ILVE.

Zenska proga približno 800 m bo: odhod izpred krožka, ul. Sv. Lovrenca, škodnja ulica, ul. Gardini s prehodom pred krožkom. Vpisen udeleženec naj pripravi ZDVT v ul. Mačihavelli 13-11 dnevno od 17 do 19 ure t. l. Š. K. Col ILVE eno uro pred pričetkom tekovanja.

Vplana pristojbina je 20 lit za tekovalca, star za žensko skupino bo ob 10 uri, medtem ko bo moško točno ob 10.30. Zbor atletov je določen za 9 uro v prostorih sežnja prireditelja.

Nagrade: Za moško skupino: Pokal za najboljši dvig, katerega največ tekmovalcev se plaširja med prvimi desetimi, 10 nagrad za prvih deset tekmovalcev. Po eno nagrado za najboljšega in najstarejšega tekmovalca.

Za žensko skupino: pokal za najboljši dvig in 10 nagrad za prvih deset tekmovalcev.

Naznajočo bo tudi pokal najboljšemu društvu s največjim številom tekmovalcev, ki bodo pristali na cilj v določenem času, ki pa ni moško točno ob 10.30. Zbor atletov je določen za 9 uro v prostorih sežnja prireditelja.

TRŽAŠKI DNEVNIK

PREDKONGRESNA KONFERENCA ZAM

Mladina, naprej v borbo proti imperializmu!

Nova organizacijska struktura ZAM - Pritegniti moramo še tiste mladince in mladinke, ki stoje ob strani! Širimo demokratični tisk!

V nedeljo ob 9 uri dopoldne je bila v kulturnem krogu Tomaz predkongresna mestna konferenca ZAM. Otvoril jo je tov. Pescatori. Ko so soglasno odobrili dnevi red, je predsednik ZAM tov. Camoananga pozdravil vse delegate. Po pozdravnem govoru je tov. Pescatori podal politično organizacijski referat, v katerem je v prvem delu obrasil zunanje in notranje politične prilike, v drugem delu pa se je zadržal pri konkretnih mladinskih vprašanjih. Naglasil je vlogo mladine, ki je povsod tako v Grčiji, Španiji, Kitajski, Franciji, Italiji, koenijah in drugod v prvih vrstah demokratičnih sil v borbi proti imperializmu za mir, demokracijo in lepše življenje.

Dalje je ožigal okupacijsko vojaško upravo, ki nosi krivdo za obupne življenjske pogoje, v katerih se nahaja tukajšnje delovno ljudstvo, ter v kratkih besedah omenil glavne probleme tržaskih množic oziroma, ki se mora boriti za svoje najosnovnejše pravice na vseh poljih od socialnih preko političnih do kulturnih vprašanj. Svoje poročilo je končal s pozivom: «Mednarodna, samo z borbo proti imperializmu moremo dosegli človeka vredno življenje, zato pojdemo naprej v borbo do končne zmage!»

Kot tretja točka dnevnega reda je sledila diskusija, v katero so delegati živo posegali. Posebno zanimivo sta posegla v diskusijo tovarniška Paulin Zora in tov. Mokošin. Tovarista Paulin je najprej opisal delo in življenje mladine v coni B, katere zaščitnik je ljudska oblast, nato pa zagotovila, da bo istrska mladina vedno pomagala tržaski mladini v njeni borbi proti imperializmu do končne zmage in uresničitve vseh njenih zahtev. Tov. Mokošin pa je očital izdajalsko delo slovenske demokratske zveze.

Po diskusiji je podal tov. Rabar poročilo o namrtu dela, ki čaka mladino v tem mesecu pred 1. mestnim kongresom mladine. Dejal je, da mora postati delovanje mladine v tem mesecu aktivnejše na vseh področjih. V ta namen je bil izdelan načrt dela, ki ga mora mladina izvesti do kraja. Naloga mladine je, da se prične zanimati za vse mladinske probleme tako za sindikalne, politične, organizacijske, šolske, dekleške itd. Pritegniti morajo tudi mladince in mladinke, ki se stoje ob strani. Da bo to čim lažje, je vodstvo ZAM za izdelalo novo organizacijsko strukturo. Ustanovila je odbore ZAM v vseh krajih, kjer jih doslej ni bilo, kjer pa so, je poskrbela za okrepitev odborov. Tako bo dala možnost vseh mladinc, da bo lahko aktivno sodelovala pri reševanju mladinskih vprašanj. Dalje je dolžnost vse mladine širiti mladinski demokratični tisk «Glas mladine» in «Glasoviti» Geslo mladine mora biti nov elinotip!

V vseh kulturnih društvih se morajo ustanoviti študijski krogi. Na športnem polju se mora mladina pripravljati za ljudski praznik 1. maja.

Bombe so našli

Občinski delavci so pri odkopavanju ruševin našli večerj dopoldne ob 18.30 v ul. Solito ročno bombo tipa «OTO». Tudi na blagovnem postajališču na železnici so našli bombno bombo. Ležala je v neki gnojilni jami in so prišli do nje pri čiščenju te jame.

FIZKULTURA

8. februarja tek čez drn in strn za Gherlanijev pokal

Š. K. Col ILVE bo pridrla v škodnju tek čez drn in strn - Proga bo ista kot jo je zadnjičkrat pretekel pokolnik lahkotlet Gherlani

V nedeljo 8. februarja t. l. priredil Š. K. Col ILVE veliki tek čez drn in strn v škodnju.

Imenovan tek bo za vse lahko atlet in lahkotletine in je organiziran v spomin pokojnega atletičarja Cherlanija. Moška proga približno 5000 m, bo teka kot proga, ki jo je zadnjičkrat tekel zgoraj imenovani atlet in sicer: odhod izpred sežnja prireditelja, ul. Gardini, škodnja ul., Ratto della Pileria (r. zarnja), ul. Valmaria, hrib Pantaleone, Sv. Ana, Istrska ul., ul. Balamonti, prehod Sv. Andreja, škodnja vzpon, ul. Sv. Lovrenca s prehodom pred sedežem K. K. Col ILVE.

Zenska proga približno 800 m bo: odhod izpred krožka, ul. Sv. Lovrenca, škodnja ulica, ul. Gardini s prehodom pred krožkom. Vpisen udeleženec naj pripravi ZDVT v ul. Mačihavelli 13-11 dnevno od 17 do 19 ure t. l. Š. K. Col ILVE eno uro pred pričetkom tekovanja.

Vplana pristojbina je 20 lit za tekovalca, star za žensko skupino bo ob 10 uri, medtem ko bo moško točno ob 10.30. Zbor atletov je določen za 9 uro v prostorih sežnja prireditelja.

Nagrade: Za moško skupino: Pokal za najboljši dvig, katerega največ tekmovalcev se plaširja med prvimi desetimi, 10 nagrad za prvih deset tekmovalcev. Po eno nagrado za najboljšega in najstarejšega tekmovalca.

Za žensko skupino: pokal za najboljši dvig in 10 nagrad za prvih deset tekmovalcev.

Naznajočo bo tudi pokal najboljšemu društvu s največjim številom tekmovalcev, ki bodo pristali na cilj v določenem času, ki pa ni moško točno ob 10.30. Zbor atletov je določen za 9 uro v prostorih sežnja prireditelja.

ma, predvsem mora množično sodelovati pri vseh za prvomajski tovarniški nastop. Tov. Rabar je svoje poročilo zaključil s vzklikom: Ziveli 1. mestni kongres antifašistične mladine!

Po referatu se je razvila živahna diskusija, v kateri so delegati izrazili svoja mnenja za konkretno izvedbo novega delovnega načrta, na kar se je predkongresna konferenca zaključila. Na predlog nekoga delegata so nato izvedli nabiralo akcijo v korist obojenih partizanov.

Literarni večeri

Evropsko - hrvaška prosvetna zveza bo priredila v Prešernovem tednu literarne večere v sledečih krajih:

v ponedeljek 2. februarja na Opatovcu, v torek 3. februarja v Boljuncu, v sredo 4. februarja v Trstu, v četrtek 5. februarja v Kopru, v petek 6. februarja v Nabrežini. Na literarnih večerih bodo brali iz svojih del: dr. Igo Gruden, Jože Pahor, dr. Vladimir Bartol, dr. Andrej Budal, Zora Jugova-Košutova, Ivo Marinčič, Zdravko Ocvirk, Boris Pahor, Mara Sansa, Stane Stanin; sodelovala bosta tudi koprska knjižničarka Tone Batagelj in Ludvika Kalančova.

Čitatelji «PRIMORSKEGA DNEVNIKA»! Dopolnite v svoj edini dnevni list!

SLOVENSKO-HRVAŠKA PROSVETNA ZVEZA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

priradi za

«SKLAD ZA ZIMSKO POMOČ BREZPOSELNIH»

in sicer: v «POLITEAMA ROSSETTI»

MNOŽIČNI PEVSKI KONCERT TRŽASKIH PEVSKIH DRUŠTEV.

2) v Ridottu gledališča «VERDI»

PEVSKI ZBOR ŠKEDENJ IN KOMORNI PEVSKI ZBOR S SOLISTKO PAVLO POTRATA

3) v Ridottu gledališča «VERDI»

PEVSKI ZBOR DRUŠTVA SV. IVAN IN PEVSKI ZBOR DRUŠTVA «IVAN CANKAR» TER SOLISTI ROŽICA KOSEM, DUŠAN PERTOT IN SLAVICA BATISTUTA.

Prispevki za zbiranje denarja za zimske pomoči brezposelnim, ki so jih prejeli v letu 1947, so bili: 23. 12. 1947, 24. 12. 1947, 25. 12. 1947, 26. 12. 1947, 27. 12. 1947, 28. 12. 1947, 29. 12. 1947, 30. 12. 1947, 31. 12. 1947, 1. 1. 1948, 2. 1. 1948, 3. 1. 1948, 4. 1. 1948, 5. 1. 1948, 6. 1. 1948, 7. 1. 1948, 8. 1. 1948, 9. 1. 1948, 10. 1. 1948, 11. 1. 1948, 12. 1. 1948, 13. 1. 1948, 14. 1. 1948, 15. 1. 1948, 16. 1. 1948, 17. 1. 1948, 18. 1. 1948, 19. 1. 1948, 20. 1. 1948, 21. 1. 1948, 22. 1. 1948, 23. 1. 1948, 24. 1. 1948, 25. 1. 1948, 26. 1. 1948, 27. 1. 1948, 28. 1. 1948, 29. 1. 1948, 30. 1. 1948, 31. 1. 1948, 1. 2. 1948, 2. 2. 1948, 3. 2. 1948, 4. 2. 1948, 5. 2. 1948, 6. 2. 1948, 7. 2. 1948, 8. 2. 1948, 9. 2. 1948, 10. 2. 1948, 11. 2. 1948, 12. 2. 1948, 13. 2. 1948, 14. 2. 1948, 15. 2. 1948, 16. 2. 1948, 17. 2. 1948, 18. 2. 1948, 19. 2. 1948, 20. 2. 1948, 21. 2. 1948, 22. 2. 1948, 23. 2. 1948, 24. 2. 1948, 25. 2. 1948, 26. 2. 1948, 27. 2. 1948, 28. 2. 1948, 29. 2. 1948, 30. 2. 1948, 31. 2. 1948, 1. 3. 1948, 2. 3. 1948, 3. 3. 1948, 4. 3. 1948, 5. 3. 1948, 6. 3. 1948, 7. 3. 1948, 8. 3. 1948, 9. 3. 1948, 10. 3. 1948, 11. 3. 1948, 12. 3. 1948, 13. 3. 1948, 14. 3. 1948, 15. 3. 1948, 16. 3. 1948, 17. 3. 1948, 18. 3. 1948, 19. 3. 1948, 20. 3. 1948, 21. 3. 1948, 22. 3. 1948, 23. 3. 1948, 24. 3. 1948, 25. 3. 1948, 26. 3. 1948, 27. 3. 1948, 28. 3. 1948, 29. 3. 1948, 30. 3. 1948, 31. 3. 1948, 1. 4. 1948, 2. 4. 1948, 3. 4. 1948, 4. 4. 1948, 5. 4. 1948, 6. 4. 1948, 7. 4. 1948, 8. 4. 1948, 9. 4. 1948, 10. 4. 1948, 11. 4. 1948, 12. 4. 1948, 13. 4. 1948, 14. 4. 1948, 15. 4. 1948, 16. 4. 1948, 17. 4. 1948, 18. 4. 1948, 19. 4. 1948, 20. 4. 1948, 21. 4. 1948, 22. 4. 1948, 23. 4. 1948, 24. 4. 1948, 25. 4. 1948, 26. 4. 1948, 27. 4. 1948, 28. 4. 1948, 29. 4. 1948, 30. 4. 1948, 31. 4. 1948, 1. 5. 1948, 2. 5. 1948, 3. 5. 1948, 4. 5. 1948, 5. 5. 1948, 6. 5. 1948, 7. 5. 1948, 8. 5. 1948, 9. 5. 1948, 10. 5. 1948, 11. 5. 1948, 12. 5. 1948, 13. 5. 1948, 14. 5. 1948, 15. 5. 1948, 16. 5. 1948, 17. 5. 1948, 18. 5. 1948, 19. 5. 1948, 20. 5. 1948, 21. 5. 1948, 22. 5. 1948, 23. 5. 1948, 24. 5. 1948, 25. 5. 1948, 26. 5. 1948, 27. 5. 1948, 28. 5. 1948, 29. 5. 1948, 30. 5. 1948, 31. 5. 1948, 1. 6. 1948, 2. 6. 1948, 3. 6. 1948, 4. 6. 1948, 5. 6. 1948, 6. 6. 1948, 7. 6. 1948, 8. 6. 1948, 9. 6. 1948, 10. 6. 1948, 11. 6. 1948, 12. 6. 1948, 13. 6. 1948, 14. 6. 1948, 15. 6. 1948, 16. 6. 1948, 17. 6. 1948, 18. 6. 1948, 19. 6. 1948, 20. 6. 1948, 21. 6. 1948, 22. 6. 1948, 23. 6. 1948, 24. 6. 1948, 25. 6. 1948, 26. 6. 1948, 27. 6. 1948, 28. 6. 1948, 29. 6. 1948, 30. 6. 1948, 31. 6. 1948, 1. 7. 1948, 2. 7. 1948, 3. 7. 1948, 4. 7. 1948, 5. 7. 1948, 6. 7. 1948, 7. 7. 1948, 8. 7. 1948, 9. 7. 1948, 10. 7. 1948, 11. 7. 1948, 12. 7. 1948, 13. 7. 1948, 14. 7. 1948, 15. 7. 1948, 16. 7. 1948, 17. 7. 1948, 18. 7. 1948, 19. 7. 1948, 20. 7. 1948, 21. 7. 1948, 22. 7. 1948, 23. 7. 1948, 24. 7. 1948, 25. 7. 1948, 26. 7. 1948, 27. 7. 1948, 28. 7. 1948, 29. 7. 1948, 30. 7. 1948, 31. 7. 1948, 1. 8. 1948, 2. 8. 1948, 3. 8. 1948, 4. 8. 1948, 5. 8. 1948, 6. 8. 1948, 7. 8. 1948, 8. 8. 1948, 9. 8. 1948, 10. 8. 1948, 11. 8. 1948, 12. 8. 1948, 13. 8. 1948, 14. 8. 1948, 15. 8. 1948, 16. 8. 1948, 17. 8. 1948, 18. 8. 1948, 19. 8. 1948, 20. 8. 1948, 21. 8. 1948, 22. 8. 1948, 23. 8. 1948, 24. 8. 1948, 25. 8. 1948, 26. 8. 1948, 27. 8. 1948, 28. 8. 1948, 29. 8. 1948, 30. 8. 1948, 31. 8. 1948, 1. 9. 1948, 2. 9. 1948, 3. 9. 1948, 4. 9. 1948, 5. 9. 1948, 6. 9. 1948, 7. 9. 1948, 8. 9. 1948, 9. 9. 1948, 10. 9. 1948, 11. 9. 1948, 12. 9. 1948, 13. 9. 1948, 14. 9. 1948, 15. 9. 1948, 16. 9. 1948, 17. 9. 1948, 18. 9. 1948, 19. 9. 1948, 20. 9. 1948, 21. 9. 1948, 22. 9. 1948, 23. 9. 1948, 24. 9. 1948, 25. 9. 1948, 26. 9. 1948, 27. 9. 1948, 28. 9. 1948, 29. 9. 1948, 30. 9. 1948, 31. 9. 1948, 1. 10. 1948, 2. 10. 1948, 3. 10. 1948, 4. 10. 1948, 5. 10. 1948, 6. 10. 1948, 7. 10. 1948, 8. 10. 1948, 9. 10. 1948, 10. 10. 1948, 11. 10. 1948, 12. 10. 1948, 13. 10. 1948, 14. 10. 1948, 15. 10. 1948, 16. 10. 1948, 17. 10. 1948, 18. 10. 1948, 19. 10. 1948, 20. 10. 1948, 21. 10. 1948, 22. 10. 1948, 23. 10. 1948, 24. 10. 1948, 25. 10. 1948, 26. 10. 1948, 27. 10. 1948, 28. 10. 1948, 29. 10. 1948, 30. 10. 1948, 31. 10. 1948, 1. 11. 1948, 2. 11. 1948, 3. 11. 1948, 4. 11. 1948, 5. 11. 1948, 6. 11. 1948, 7. 11. 1948, 8. 11. 1948, 9. 11. 1948, 10. 11. 1948, 11. 11. 1948, 12. 11. 1948, 13. 11. 1948, 14. 11. 1948, 15. 11. 1948, 16. 11. 1948, 17. 11. 1948, 18. 11. 1948, 19. 11. 1948, 20. 11. 1948, 21. 11. 1948, 22. 11. 1948, 23. 11. 1948, 24. 11. 1948, 25. 11. 1948, 26. 11. 1948, 27. 11. 1948, 28. 11. 1948, 29. 11. 1948, 30. 11. 1948, 31. 11. 1948, 1. 12. 1948, 2. 12. 1948, 3. 12. 1948, 4. 12. 1948, 5. 12. 1948, 6. 12. 1948, 7. 12. 1948, 8. 12. 1948, 9. 12. 1948, 10. 12. 1948, 11. 12. 1948, 12. 12. 1948, 13. 12. 1948, 14. 12. 1948, 15. 12. 1948, 16. 12. 1948, 17. 12. 1948, 18. 12. 1948, 19. 12. 1948, 20. 12. 1948, 21. 12. 1948, 22. 12. 1948, 23. 12. 1948, 24. 12. 1948, 25. 12. 1948, 26. 12. 1948, 27. 12. 1948, 28. 12. 1948, 29. 12. 1948, 30. 12. 1948, 31. 12. 1948, 1. 1. 1949, 2. 1. 1949, 3. 1. 1949, 4. 1. 1949, 5. 1. 1949, 6. 1. 1949, 7. 1. 1949, 8. 1. 1949, 9. 1. 1949, 10. 1. 1949, 11. 1. 1949, 12. 1. 1949, 13. 1. 1949, 14. 1. 1949, 15. 1. 1949, 16. 1. 1949, 17. 1. 1949, 18. 1. 1949, 19. 1. 1949, 20. 1. 1949, 21. 1. 1949, 22. 1. 1949, 23. 1. 1949, 24. 1. 1949, 25. 1. 1949, 26. 1. 1949, 27. 1. 1949, 28. 1. 1949, 29. 1. 1949, 30. 1. 1949, 31. 1. 1949, 1. 2. 1949, 2. 2. 1949, 3. 2. 1949, 4. 2. 1949, 5. 2. 1949, 6. 2. 1949, 7. 2. 1949, 8. 2. 1949, 9. 2. 1949, 10. 2. 1949, 11. 2. 1949, 12. 2. 1949, 13. 2. 1949, 14. 2. 1949, 15. 2. 1949, 16. 2. 1949, 17. 2. 1949, 18. 2. 1949, 19. 2. 1949, 20. 2. 1949, 21. 2. 1949, 22. 2. 1949, 23. 2. 1949, 24. 2. 1949, 25. 2. 1949, 26. 2. 1949, 27. 2. 1949, 28. 2. 1949, 29. 2. 1949, 30. 2. 1949, 31. 2. 1949, 1. 3. 1949, 2. 3. 1949, 3. 3. 1949, 4. 3. 1949, 5. 3. 1949, 6. 3. 1949, 7. 3. 1949, 8. 3. 1949, 9. 3. 1949, 10. 3. 1949, 11. 3. 1949, 12. 3. 1949, 13. 3. 1949, 14. 3. 1949, 15. 3. 1949, 16. 3. 1949, 17. 3. 1949, 18. 3. 1949, 19. 3. 1949, 20. 3. 1949, 21. 3. 1949, 22. 3. 1949, 23. 3. 1949, 24. 3. 1949, 25. 3. 1949, 26. 3. 1949, 27. 3. 1949, 28. 3. 1949, 29. 3. 1949, 30. 3. 1949, 31. 3. 1949, 1. 4. 1949, 2. 4. 1949, 3. 4. 1949, 4. 4. 1949, 5. 4. 1949, 6. 4. 1949, 7. 4. 1949, 8. 4. 1949, 9. 4. 1949, 10. 4. 1949, 11. 4. 1949, 12. 4. 1949, 13. 4. 1949, 14. 4. 1949, 15. 4. 1949, 16. 4. 1949, 17. 4. 1949, 18. 4. 1949, 19. 4. 1949, 20. 4. 1949, 21. 4. 1949, 22. 4. 1949,

Ohvale vrednosti pobude za novo cesto Trst - Sesljan

Predčerašnjim so oblasti izročile prometni del nove avtomobilske ceste Trst-Padriče-Opčine-Sesljan. Dela so končana samo na sektorju Trst-Padriče v dolžini 8 km in sicer od ladjedelnice Sv. Marka do Razklatne hriba pri Padričah. Za ta del ceste je bilo treba izvršiti predor Istrska cesta-Montebeilo, nadvoz pri železniški

Postoji Rocol, podvoz na Katinari, vinskih in podvoz nad Lonjerjem ter podvoz pod cesto Trst-Bazovica. Za letošnje pomlad je predvideno nadaljevanje gradnje tudi na drugem sektorju od Razklatne hriba po že obstoječi cesti čez Opčine do Sesljana, ki se bo potem spoji na italijanski strani z avtomobilsko cesto pri Meštrah.

PO DELU-POČITEK

SKUPINA SOVJETSKIH DELAVCEV NA VRTU NEKEGA HOSTELA OB CRNEM MORJU, KJER PREŽIVLJAJO SVOJE POČITNICE.

„Legionarji“ onstran Oceana

Na Broadwayju sem v teku dveh mesecev videl tudi s do 6 filmov, v katerih so angeli najhujše sodelovali z gangsterji. V filmu „To vedo nebesi“ se spusti na zemljo sam nadangel Mihail, ki reši dušo bandita Dukeja Byrona. Gangsterji ugrabi nadangela streljati in prepeči. V zahvalo ga nadangel potem reši pred kroglo nekega drugega gangsterja. Nato ga pelje v cerkev in mu zapove, naj mede nove v skrinjo. Ker ga bandit mede takoj poslušati, mu da dve preči „ezob“. Na koncu postane gangster dober kristjan in ga nadangel prijeme v „nebesa“.

Bog, namreč tisti s topovi in atomsko bombo; ima točno opredeljeno vlogo v naših tistih ljudi, ki pripravljajo novo vojno. To je novi ameriški bog! V Washingtonu se na primer v nedeljo lahko kupi whisky samo v cerkvi. Prodajajo ga duhovniki z neko posebno molitvico ali pa z nekakšnim svetim filmom z držečimi podobami.

Na tiste ljudi, ki jih ne privlačijo cerkev, vplivajo s celotno vojsko šaradejev, prerokov, hiromantov, ki so se v povojni dobi še prav posebno razbohotili v Ameriki. Po podatkih časopisa „New York Tribunes“ je v Združenih državah 25.000 strokovnjakov na področju psihologije. Američani, ki so se zmožni kritično misliti, jih imenujejo epshoderciti. Ti psihoderciti so opremljeni z doktorskimi diplomami epshodercitov, „epshodercitov“, „anaturpatic“, „emafazične filozofije“ itd.

Dejstva govore, da v Ameriki, državi največje tehnike in industrije, iz vseh lukenj klije mrčisko srednjeveško divjanost in sekakto. Američane uče, naj se boje črnega mačka, številke 13 in

grah manj važno vlogo. Nova cesta nima nobene direktne povezave z naravnim zaledjem Trsta, od čim pa je Trst z Italijo že itak v dobri zvezi po obalni cesti Trst-Sesljan, ki popolnoma ustreza gospodarsko-prometnim zahtevam sedanosti.

Ogromne investicije — okoli 1 milijardo lir — samo za prvi sektor dograjene ceste — potrjujejo mnenje, da gre tu predvsem za bolj vojaško kot pa gospodarsko potrebo tega objekta.

Sicer pa — oglejmo si zemljevid. Cesta teče vzdolž nove meje z Jugoslavijo. Vprašanje gradnje v gornjem delu (severna od Cedad) pa zaenkrat seveda še ni aktu, kajti nihče ne ve, ali je Jugoslavija sploh pripravljena graditi cesto preko svojega ozemlja pri Bovcu. Gradnja ceste zahodneje od Bovca po italijanskem ozemlju pa je najprej vprašanje projekta, nato pa še, kar je važnejše, vprašanje pristanka Jugoslavije za gradnjo. Jugoslavija namreč smatra lahko cesto za strateško. Po mirovni pogodbi z Italijo pa gradnja takih cest ni dovoljena.

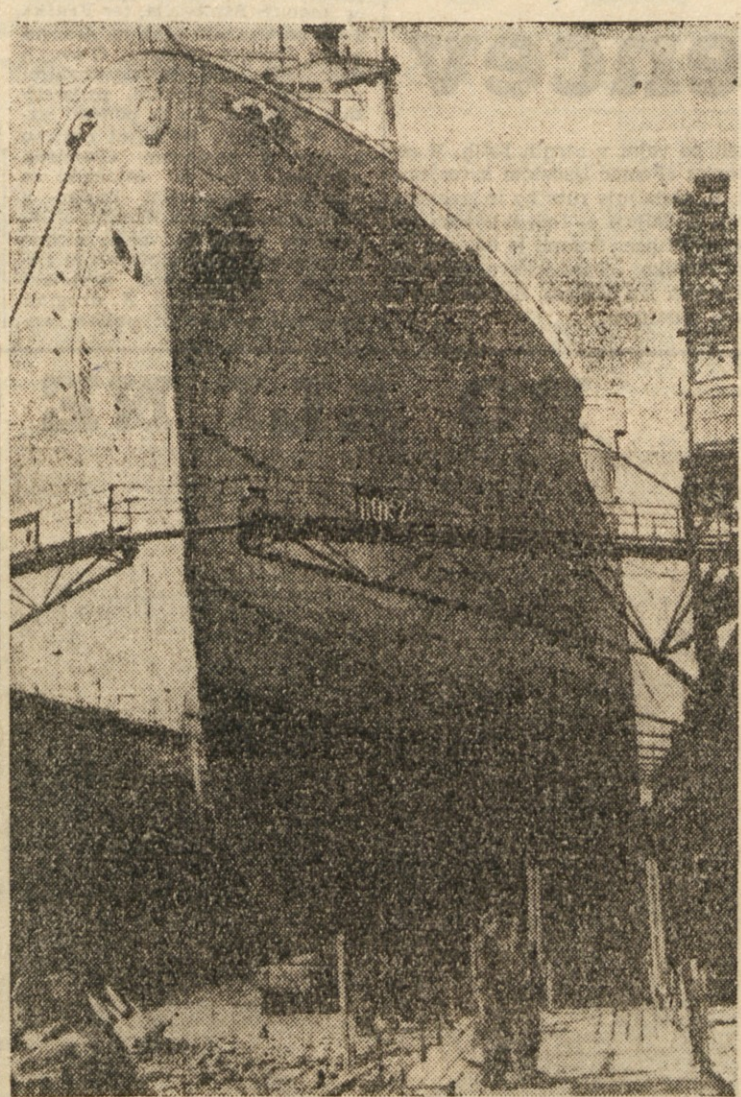
Govoriti o hvalevrednosti pobude za gradnjo omenjene ceste, za katero je bilo potrošeno toliko denarja, je torej docela neumestno, da drugega niti ne rečemo.

KRATKE VESTI

VARSAVA. — V Budimpešto je odpotovala poljska delegacija, ki bo podpisala dogovor o poljsko-madžarskem kulturnem sodelovanju.

SOFIJA. Vlada je sklenila, da bodo v Sofiji in drugih mestih v posebnih trgovinah prodajali v prosti prodaji ana živila, ki bodo razpoložljiva po izvršeni razdelitvi živil na podlagi izkaznic.

Nočemo miloščine hočemo dela!

TRŽASKI BREZPOSELNI PRAVIJO, DA BI BIL BOLJE, DA BI NAMESTO ŽIMSKE POMOCI IN RAZNIH „LADJI PRIJATELJSTVA“, ZACELE LADJEDELNICE ZOPET DELATI KOT SO NEKOC, KO SO TRŽASKI DELAVCI S SVOJIMI IZDELKI ZASLOVELI PO VSEM SVETU. (GORNJA SLIKA KAZE DOK LADJEDELNIO V GDANSKU, KJER SO DELA, KLJUB TEMU DA SO EILE LADJEDELNICE POPOLNOMA PORUŠENE, ZE V POLNEM TEKU).

Po poti k vse večjemu blagostanju

V Sovjetski zvezi so ljudske množice z aktivnim delom razen v industriji in kmetijstvu visoko prekoračile državni plan tudi v prometu, kapitalni graditvi, trgovini in preskrbi, na področju šolstva, socialnega skrbstva in obnove - Prekoračenje državnega plana v vseh socialističnih republikah - Pomen denarne reforme

1. Tovarni promet na železnicih se je lani povečal v primerjavi z letom 1946. Povprečno dnevno nakladanje na železnicih se je dvignilo za 10%, nakladanje premoga pa za 11%, železa in jekla za 13%, nafte za 18%, lesa za 13%, cementa za 50%. Prevoz tovora na notranjih vodnih poteh se je lani dvignil za 23% v primerjavi z letom 1946. Tovor, ki ga je prepečljala trgovska mornarica, je narasel za 15%.

2. Skupni obseg kapitalnih gradenj v narodnem gospodarstvu je lani presegel za 10% ustrežajoče gradnje v letu 1946, pri industriji premoga za 9%, pri električnih centralah za 4%, pri lahki in prehranbeni industriji za 30% in pri prometu 8%.

V letu 1946 in 1947 je bilo zgrajenih, obnovljenih ali je pričelo obratovati okrog 1900 industrijskih podjetij. Lani so državna podjetja, ustanove in krajevni soveti zgradili ali obnovili okrog 9 milijonov m² stanovanjskih prostorov. Razen tega so posamezni državljani s prihranki, ki

so jih zaslužili z lastnim delom, zgradili v mestih in delavskih naseljih hiše, katerih skupni stanovanjski prostor znaša 4 milijone m².

3. Promet v državni in adrijski trgovini na drobno je presegel lani za 17% promet iz leta 1946, računajoč v nespremenjenih cenah.

Obseg zadržane trgovine v mestih je znašal 22,4 milijarde rubljev. V celotnem trgovinskem je bil obseg zadržane trgovine v mestih skoraj 2-krat večji kakor v preostalem celotnem.

Po zaslugi napredka v industriji in kmetijstvu je bilo lani ukinjeno racionaliranje živil in industrijskega blaga. Visoke cene v prosti prodaji so bile ukinjene, tako da je bil izvršen prehod k trgovini po enotnih državnih cenah; znane so bile cene kruha in žita.

Samo z znižanjem državnih cen na drobno do delovno ljudstvo Sovjetske zveze doseglo v enem letu čisti prihranek, ki bo prinesel 57 milijard rubljev. V pripravi so ukinitve racionaliranja in začetki sprostotrine po enotni cenah so vlada in zadržane organizacije lani odprle 55.000 novih delavnic, prodajalnic in trgovin.

4. Lani je število delavcev in nameščenec, zaposlenih v narodnem gospodarstvu v ZSSR naraslo za približno 1,2 milijona. Večina industrijskih panog je uresničila proizvodne naloge, postavljene z državnim planom za leto 1947 za dvig produktivnosti dela. Produktivnost dela industrijskih delavcev je narasla lani za 13% v primerjavi z letom 1946. Skupni znesek mezd in plač delavcev in nameščenec, zaposlenih v narodnem gospodarstvu je narasel lani za 23% v primerjavi z letom 1946.

5. V letu 1947 so kapitalne gradnje za obnovu gospodarstva na področjih, ki so bila pod sovražno okupacijo dosegle obseg, ki presega 18 milijard rubljev, pri čemer pa niso računane necehtralizirane kapitalne investicije.

Število dijakov v osnovnih in srednjih šolah je naraslo za 860.000, število dijakov na tehničnih in drugih posebnih srednjih šolah za 36%, število vpisanih na visokih šolah pa za 66.000.

6. V letu 1947 je bilo na področjih, osvobojenih izpod nemške okupacije, zgrajenih ter obnovljenih v mestih nad 5 milijonov kv. m stanovanjskih prostorov, o kmetijskih naseljih pa 370.000 hit.

7. Na koncu 1947 leta je bila v ZSSR izvršena denarna reforma, ki je veljavnost presegla vse socialistične republike. Rezultat denarne reforme je bil ta, da se je kupna moč rublja znatno okreplila, stari denar je bil vzet iz obkroga, v obkrog pa je bil dan novi denar, ki ima polno vrednost.

8. V letu 1947 je bilo na področjih, osvobojenih izpod nemške okupacije, zgrajenih ter obnovljenih v mestih nad 5 milijonov kv. m stanovanjskih prostorov, o kmetijskih naseljih pa 370.000 hit.

Veliki BEOGRAD

V glavnem mestu jugoslovanskih narodov so začeli z gradnjo novega dela mesta

Območje Velikega Beograda bo obsegalo ves Stari Beograd, do Topčidera, in Košutnjaka, ter ves Zemun. To je ploskev, ki je podolgovato razložena ob Donavi, ki si jo najlaže zamislimo kot neprekinjeno zvezo Starega Beograda z Zemunom preko Novega Beograda na levem bregu Save. Stari Beograd in Zemun ostane sta še nadalje glavni stanovanjski površini, povečani z novimi, Novi Beograd je reprezentančni in administrativni center vseh ustanov FLRJ, industrija pa bo razmeščena ob Savi in Donavi ter ob železniškem obroču.

Glavni žila, hrbtenica velenesta bo magistrala, toda ne kot običajna mestna glavna ulica, temveč prometna arterija novega tipa. Ne bo torej zasidana, ampak bo kot pokrajinska cesta tekla v širokem zelenem pasu, kjer bo mogoče izvesti vsa križanja in priključke v potrebni dimenziji, ki bo kot snop povezoval vse mestne in izvenmestne prometne linije in kjer bo vsako prometno sredstvo našlo svoj pas ter se bo lahko razvilo največje brzine. Tudi avtostrada, ki bo sicer mesto obšla krožno, bo v tej trasi našla svoj vstop, povezano in izstop iz mesta tako, da se bo na dveh nasprotnih točkah z njo zoget stikala.

Železniško vprašanje je v bistvu podobno sličnim vprašanjem vseh večjih mest. Železnice so v značilno prispevale k razvoju mest, danes jih pa dušijo. Železniške naprave leže periferno glede na Stari Beograd, v današnjem pa predstavljajo tuje telo, ki zavzema 1.800.000 m² površine in ovira ustvaritev Velikega Beograda. Vse železniške naprave v mestu se bodo torej reducirale na najmanjšo, najpotrebnejšo mrežo, ranjirni kolodvozi, kurilnica,

čelavnice pa naj gredo čim dalje iz mesta (glej skici 2 in 3!). Rokli smo že, da so vodna pota glavne življenjske žile vsakega območja Velikega Beograda. Utripanje Donave in Save danes še ni popolnoma znano, dokaz, da je Donava doslej tekla neopazno mimo. Eno najvažnejših nalog bo odsej študij ter izgradnja teh rek za veliki promet, za tekočo industrijo. Jasno je, da bo Donava dobila ladjedelnice mednarodnega pomena in mednarodno luko. Zato v perspektivi Velikega Beograda kot mesta ob Donavi ne bi ravnali pravilno, če bi na levi obali Donave nasproti Velikemu ratnemu ostru gradili predvideno mednarodno ladjedelnico in luko. Ta se bo morala po-makniti nižje v pančevsko industrijsko oono. Na tem mestu bo pa nastal 4 km dolg park, dragooceno zelenje na onem bregu, ki je bilo po načrtu zasajeno že pred desetletji iz hidrotehničnih razlogov. Za Běogradske bo to področje tedenskega odmora v masovnih oblikih, opremljeno za vse vrste športa. Povezano bo z Ve-

merjena pa mu je še večja. Dosedanjí žmurnski aerodrom bo zamenjal novi, zahodno od današnjega na Bežanijski žezi, ki ga ne bo več ovirala in kjer bo lahko dobil vsa letišča pravih velikosti za daljni promet. V mestu bodo ostali manjši aerodromi, tako n. pr. na Velikem ratnem ostru in drugje.

Znano je, da se je izgradnja Velikega Beograda že pričela z izgradnjo Novega Beograda, kjer se pričnajo prva dela za gradnjo CK, vlade FLRJ in reprezentančnega hotela. Kot je bila za celotno zasnovo Velikega Beograda prvenstveno važna perspektiva ekonomskega razvoja in geografsko oblikovanje okolja, ki naj se končno izkristalizira v pejsažno arhitekturo največjih razmer, tako bo pri izgradnji Novega Beograda odločilno monumentalno idejni poudarek zasnove in njene realizacije. S tem ni rečeno, da bo tehnika in funkcionalna plat zastopljena, pač pa da je naloga še večja in težja. Pripravljajo vse, da bo Novi Beograd postal izhodišče jugoslovanskih narodov.

V Bohinju...

SO SE V NEDELJO TRŽASKI SMUCARJI POSTENO NAMOČILI, PRAVIJO PA, DA JIM VSEENO NI BIL ZAL, KER SO SE IMENITNO ZABAVALI.

likim Beogradom s dvema mostoma.

Med Savo in donavskim rokavom se bo izkopel kanal, ki bo imel več nalog. Bo premovališče za rečne čolne, prometna žila beografske lahke industrije in postaj za daljnjsko gretje, poživitvev monotone ravniše s vodami in bazeni ter potrebne gostim seljenjem sprehajališč ob kanalu.

V zračnem prometu igra Beograd že danes veliko vlogo, od-

ske arhitekture na novih osnovah, da bo močna idejnost in popolna usretnost njena glavna odlika.

Študij celotne zasnove Velikega Beograda potrjuje v vseh lastnih pravilnostih te odločitve. Ta pridel leži v naravnem središču Velikega Beograda, leži ob izlivu Save v Donavo, je popolnoma raven in neozastan. Ima vse pogoje, da postane sroa nove Jugoslavije. Svet se je odločil, da že v generalnem načrtu temu področju jasno opredeli karakter upravnega, gospodarskega in kulturnega centra, da ga pošči z vsemi sredstvi tehnike in umetnosti in da ga tudi prostorsko opredeli. Predel med Donavo in Savo, novo železnico ter žimskim kanalom naj bi ostal predvsem center vsega, kar ima v FLRJ zvezi z nacaj, in naj se torej v tem predelu ne bi gradila niti množična stanovanja niti industrija, čeprav take zgradbe v manjšem obsegu ne bi bile izključene.

Celo črti naj bi usmerjala urbanistična zasnova, v kateri bi večji motivi dvignili zgradbo CK na popolnoma dominanten položaj in obenem po možnosti povečali v vizuelno celoto že zgradbe vlade FLRJ in Narodne skupščine FLRJ. Vsa ta zasnova bo priključena na magistralo Velikega Beograda in povezovala se veliki trg pred zgradbo CK, ogromen paradni trg in dostop k novi centralni železniški postaji. Druga velika značilnost Novega Beograda bo obalni zeleni pas, ki ga bošta omejevala dva v večji razdalji s Savo paralelna tekoča bučvarja. Dajal bo okvir glavnim palčam, ki so že v delu, in še nadaljnjim, ki se bodo pričele graditi naslednja leta. Takoj ko se bodo v vsej četrti začeli urejati bučvarji in nasadi, ki se bodo posejeli po potrebi gojili, redčili in dopolnjevali.

Se mnogo je vprašanj, ki bi morali o njih govoriti v zvezi z izgradnjo zveznega Beograda. V življenju velenesta Beograda se je v tako kratkem razdobju, kot so bila leta po osvoboditvi, pojavilo že toliko različnih nalog, ki tehtajo iz vodilne vloge novega Beograda, da si lahko ustvarimo približno sliko o njegovi bodoči vsebini, o njegovem liku, ko bo do v njem našle torišče vse upravne, gospodarske in kulturne ustanove FLRJ. Takrat se bo Beograd spremenil v eno najlepših mest svetla in bo s vztrajnim kultiviranjem zelenja in parkov ter s rastočim udobjem olajal in izboljšal življenje v prestolnici.

Ohranimo naše bogastvo!

NARODNE NOSE IN DRUGE VEZENINE SO NASA NEPRECEENLJIVA NARODNA SVETINJA.

URAN - BAZA ATOMSKE INDUSTRIJE

Neverjeten roman čudne rudnine

Uran je bil poznan že leta 1789. Rabil so ga za barvanje stekla. Zdelo se je, da nima nobenih posebnih lastnosti. Nekoga jutra pa je enani francoski znanstvenik Becquerel, učitelj še slavnije Marije Curie, odkril nekaj nepričakovane, nekaj, kar je prevladovala odziranja, kaj pa je odkrila njegova učenka. To so bili temelji za nadaljnje znanstveno raziskovanje, ki je dovedlo do izrabljanja atomske energije.

Ko je Becquerel pričel polagati važnost na čudno rudnino, ki je bila poznana pod imenom uraniferjski pekelend, si seveda ni mislil, da bo ta rudnina postala baza najstvarnejše industrije. Kar jih ponaša svet, atomska industrija. In vendar se prave čudežni roman urana prave tam, kjer ga je Becquerel izročil Mariji Skodlowski.

Potem je znanost napredovala: odkrila je nove metode, s katerimi so bolnikom dajali omejeno količino urana, in ga tako le strupeno spremenila v dobrodelno zdravilo. Radioterapija zahteva vedno večje množine urana! Odkrili so sopeet nova ležišča v Kanadi, Urulu, Ameriki in azijskih dehlh Sovjetske zveze.

Vendar pa se ni nihče zanimal za uran, ki so ga iskali samo za proizvodnjo radija.

Potem se je razpočila bomba! Nekdo je odkril, da se z umetnim posegom lahko doseže radiju podobne učinke, ne da bi se upovm rabil dragoceni element. Medtem je svetovna produkcija radija, ki je lahko zadovoljila zahteve vseh laboratorijev, Uran, ki je prej predstavil samo pod-produkt radija, je šel v pozabo. Pozneje je po tridih letih znanstvenega dela, ki je bilo potrojeno zaradi vojnih zahtev, ponovno postal središče svetovnega zanimanja in temelj nove metalurgije za atomsko industrijo.

